

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-234
Karar Sayısı : **11-64/1667-597**
Karar Tarihi : 29.12.2011

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Ali Fuat KOÇ, Muhammed GÜNDOĞDU

C. BAŞVURAN : Anadolu Ulaşım A.Ş.
Temsilcileri: Av. Aslı ÇAKMAK, Av. Uğur ÇAKMAK
İsmet Paşa Cad. No:45/5 Mavi Plaza Uşak

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Metro Turizm Seyahat Organizasyon ve Ticaret A.Ş.
Şehit Er Cengiz Kircioğlu Sok. No:6 Kavacık-Beykoz/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Metro Turizm Seyahat Organizasyon ve Ticaret A.Ş.'nin şehirlerarası yolcu taşımacılığı hizmetleri pazarında uyguladığı fiyatlarla ilgili mevzuatı ihlal ettiği ve rekabete aykırı fiili duruma yol açtığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuru dilekçesinde yer verilen şikâyete konu uygulamalar temel olarak Uşak-İstanbul ve Çanakkale-İstanbul karayolu ile yolcu taşıma hatlarına ilişkin olup, üç noktada yoğunlaşmaktadır. Bunlardan birincisi Metro Turizm'in ilgili mevzuatta düzenlenen taban fiyatın altında, 1 TL'ye bilet satışı gerçekleştirdiği iddiasıdır. İkinci iddia, yine ilgili mevzuata aykırı biçimde, yolcu kapasitesinin %10'undan fazlasına söz konusu indirimli bilet satışının gerçekleştirilmesidir. Başvuru kapsamında yer verilen son iddia ise Metro Turizm tarafından müşterilerin kampanya kapsamında eksik bir şekilde bilgilendirildikleri ve yanıltıldıkları şeklindedir.

Birinci iddia kapsamında, başvuru dilekçesinde, Metro Turizm'in 27.05.2011-30.06.2011 tarihleri arasındaki süreyi kapsayan dönemde bir kampanya düzenleyerek, Uşak-İstanbul ve Çanakkale-İstanbul hatlarında 1 TL'ye bilet satışı gerçekleştireceğini duyurduğu; ancak söz konusu bilet satışını, özellikle Çanakkale-İstanbul hattı için, biletin gidiş-dönüş şeklinde alınması şartına bağlayarak ve dönüş biletini (.....) TL'ye satarak gerçekleştirdiği; diğer bir deyişle 1 TL olarak duyurulan bilet fiyatının aslında (.....) TL olduğu; bu durumun 59 No'lu "Karayolu İle Şehirlerarası Yolcu Taşımacılığı Alanında Uygulanacak Taban Ücret Tarifesi Hakkında Tebliğ" ile getirilen düzenlemeye açıkça aykırılık teşkil ettiği ifade edilmiştir.

İkinci iddia çerçevesinde, başvuru dilekçesinde Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin 57/5. maddesinde yer alan, "Yetki belgesi sahipleri tespit edilmiş ücret tarifelerinin üzerinde ücret alamaz ve %30'dan fazla indirim uygulayamazlar. Ancak, tarifeli yolcu taşımacıları önceden Bakanlıktan izin almak sureti ile belirli bir süre için, sefere çıkardığı taşıtının toplam koltuk sayısının %10'unu aşmayacak sayıdaki koltuk için herhangi bir orana tabi olmaksızın özel indirim uygulayabilirler." düzenlemesine yer verilerek, şikâyete konu

11-64/1667-597

kampanyada herhangi bir "koltuk sınırlamasının" olmadığı ve bu uygulamanın düzenlemeye açıkça aykırı olduğu belirtilmiştir.

Başvuruda son olarak birinci iddia kapsamında yukarıda yer verilen hususun, yanlış bilgi vermek suretiyle müşterilerin yanıltılması sonucunu doğurduğu ve bu durumun hukuka aykırı olduğu dile getirilmiştir.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 29.07.2011 tarih ve 5487 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan, 20.09.2011 tarih ve 2011-4-234/İİ-11-386.RG sayılı İlk İnceleme Raporu, 29.09.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 20.12.2011 tarih ve 2011-4-234/ÖA-11-326.AFK sayılı Önaraştırma Raporu, 29.12.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; başvuru konusu iddialara ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

60 Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarı"; ilgili coğrafi pazar ise "Uşak-İstanbul ve Çanakkale-İstanbul karayolu ile yolcu taşıma hatları" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler

Dosya mevcudu bilgilere göre, Uşak-İstanbul hattında Pamukkale Seyahat ve Anadolu Ulaşım A.Ş.; Çanakkale-İstanbul hattında ise, Kamil Koç Turizm, Ulusoy Turizm, İstanbul Seyahat ve Truva Turizm firmaları faaliyet göstermektedir.

Metro Turizm'in, şikâyet konusu bir aylık dönemin de yer aldığı 01.05.2011-31.07.2011 tarihleri arasında, Uşak-İstanbul ve Çanakkale-İstanbul hatlarındaki bilet fiyatlarının hat bazında yüzdesel dağılımı aşağıdadır:

70

Tablo-1: Uşak-İstanbul Hattı İçin Bilet Fiyatlarının Yüzdesel Dağılımı

Bilet	Toplam İçindeki Payı
(.....)	~% (.....)
(.....)	~% (.....)
(.....)	~% (.....)
(.....)	~% (.....)

80 Tablo-2: Çanakkale-İstanbul Hattı İçin Bilet Fiyatlarının Yüzdesel Dağılımı

Bilet	Toplam İçindeki Payı
(.....)	~% (.....)
(.....)	~% (.....)
(.....)	~% (.....)
(.....)	~% (.....)
(.....)	~% (.....)
(.....)	~% (.....)
(.....)	~% (.....)

Öte yandan, Metro Turizm tarafından yapılan 1 TL tutarındaki bilet satışları 27.05.2011-30.06.2011 tarihleri arasında düzenlenen bir kampanya kapsamında gerçekleştirildiğinden, bu tarih aralığı dışında 1 TL'lik bilet satışına rastlanmamıştır.

1.3. Değerlendirme

Şikâyet dilekçesinde yer verilen hususlardan ilk ikisi Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin 71. maddesi kapsamında Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığının denetimine tabidir. Bu nedenle, söz konusu iddiaların ilgili Bakanlık nezdinde çözümlenmesi gerekmektedir.

90 İncelemeye konu son iddia ise, tüketicinin yanıtılmasına ilişkin olup, bu husus 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında düzenlenmiştir. Dolayısıyla, bu hususta yetkili olan idari birim ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığıdır.

Her ne kadar inceleme konusu hususların 4054 sayılı Kanun kapsamında işlem tesisini gerektirmediği değerlendirilse de Metro Turizm'in Uşak-İstanbul hattında 1 TL'ye bilet satmasının yıkıcı fiyat uygulaması niteliğinde olabileceği noktasından hareketle, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirme yapılması uygun görülmüştür. Ancak, bu önaraştırma kapsamında yapılacak değerlendirmeyi ve ulaşılan sonuçları etkilemeyeceğinden, Metro Turizm'in ilgili pazarda hâkim durumda olup olmadığı değerlendirilmemiştir.

100 Dosya mevcudu bilgilere göre, Taban Ücret Tarifesi Hakkında Tebliğ hükümlerine göre Uşak-İstanbul hattı için asgari ücret 30 TL iken, Çanakkale-İstanbul hattı için söz konusu ücret 21 TL'dir. Bu çerçevede, şikâyet dilekçesinde uygulandığı belirtilen 27.05.2011-30.06.2011 tarihleri arasında düzenlenen bir kampanya kapsamındaki (.....) TL fiyatın, inceleme döneminde her iki hatta satılan biletlerin %90'ından fazlasının fiyatlarının Tebliğ'e uygun olması da dikkate alındığında, yıkıcı fiyat olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

110 Diğer taraftan, genelde karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarı ve özelde ilgili pazarın yapısı dikkate alındığında, piyasadaki rekabeti olumsuz etkileyecek bir yıkıcı fiyatlandırma uygulamasının gerçekleşmesi ihtimalinin çok düşük olduğu anlaşılmıştır. Zira inceleme konusu uygulamaların gerçekleştiği sektördeki en büyük problemlerden birisi arz fazlasıdır. Ayrıca sektöre girişlerin ve sektördeki firmalar açısından ilgili coğrafi pazarlar olarak tanımlanabilen şehirlerarası hatlar arasındaki geçişlerin oldukça kolay olduğu da bilinen bir başka gerçektir. Bu hususlar, aynı pazarda faaliyet gösteren Kamil Koç Turizm,

11-64/1667-597

Ulusoy Turizm ve Pamukkale Seyahat gibi ülke çapında faaliyet gösteren ve güçlü iktisadi yapıya sahip oldukları bilinen teŖebbslerin varlığı hususu ile birlikte değerlendirildiğinde, Metro Turizm'in, yalnızca bir aylık süre için toplam satıŖların (.....)'i oranlarında dŖk fiyattan bilet satıŖı gerekleŖtirmesinin, söz konusu rakiplerin piyasa dıŖına itilmesi sonucunu doğurmayacağı anlaŖılmıŖtır.

Sonuç olarak yukarıda açıklanan nedenlerle, Metro Turizm'in Ŗikyete konu faaliyetlerinin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında rekabet ihlali olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıŖtır.

120

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruŖturma açılmasına gerek olmadığına, Ŗikyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiŖtir.